



Avrupa Birliği
Türkiye Delegasyonu

www.avrupa.info.tr

İş Sağlığı ve Güvenliği Günü

28 Nisan 2015



Dünya İş Sağlığı ve Güvenliği Günü, her yıl 28 Nisan tarihinde kutlanan bir Birleşmiş Milletler günüdür. Amaç, güvenli çalışma, iş bağlantılı kaza ve hastalıkların boyut ve sonuçları hakkında bilinç yaratılması; mesleki güvenlik ve sağlığın ulusal gündeme taşınmasıdır. Bir diğer hedef ulusal iş güvenliği ve sağlığı standartlarının uluslararası düzeye çekilmesi için yürütülen programların desteklenmesidir.

Türkiye, iş güvenliği ve sağlığı konusunda uluslararası standartları tüm ülke düzeyinde yakalamak için gerekli adımları atmakta, yasal düzenlemeleri hayata geçirmek için insani ve idari kapasitesini güçlendirmektedir. Risk temelli önleyici önlemleri, AB yaklaşımına göre uygulamaktadır.



Uluslararası Çalışma Örgütü'ne göre dünya çapında:

- Her yıl iş bağlantılı kazalar ve hastalıklar dolayısıyla iki milyon erkek ve kadın hayatlarını kaybetmektedir
- İşçiler yılda yaklaşık olarak 270 milyon kazaya maruz kalmakta ve neredeyse 160 milyon bağlantılı hastalık vakası yaşanmaktadır
- Zararlı maddeler yılda 440.000 işçinin ölümüne neden olmaktadır - tek başına asbest 100.000 kişiyi öldürmektedir
- Dünyada her 15 saniyede bir işçi ölmekte, günde ise 6.000 işçi hayatını yitirmektedir. İş başında ölenlerin sayısı savaşta ölenlerin sayısını geçmektedir.

Bu sebeple iş yerinde sağlık ve güvenlik AB sosyal politikasının büyük bir parçasını oluşturur ve AB'nin bu konuda 24 ayrı direktifi mevcuttur. 2014-2020 yıllarını kapsayan AB İş Sağlığı Güvenliği Stratejisi ile Avrupa genelindeki 217 milyon çalışanın daha güvenli ve sağlıklı şartlarda çalışması için kapsayıcı önlemler alınacaktır. Avrupa Sosyal Fonu ve IPA gibi mali araçlarla üye ülkelerin ve de Türkiye gibi aday ülkelerin bu alanda çalışmalarını desteklenmektedir.

Madenlerde, inşaatlarda, tersanelerde ve metal endüstrisinde ölümcül iş kazaları dolayısıyla İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG) sorun ve problemleri Türkiye'de görünürlük kazanmaya başlamıştır. 2014 yılında iş yerlerinde toplam 1886 kişi hayatını kaybetmiştir. Soma'da yaşanan maden kazası, Türkiye tarihinde yaşanan en büyük iş kazasıdır ve 301 kişinin ölümüne neden olmuştur.

ILO istatistiklerine göre Türkiye, 100.000 işçi başına düşen yıllık ortalama iş sebepli yaralanma sayısı konusunda Avrupa'da birincidir. Bunun yanı sıra, özellikle inşaat ve tarım sektörlerinde kayıt dışılık yüksektir ve çoğu ölümcül olmayan kaza da bildirilmemektedir. Bu anlamda mevsimsel tarım işçileri ve çocuk işçiler özellikle risk altındadır.

Genel olarak bu konuda veri toplama sürecini ve mesleki hastalıkların teşhisini güçlendirmek ve iyi uygulamaların yaygınlaştırılması gerekmektedir.

İş Teftiş Kurulu, bölgesel birimleri ile birlikte, yeni yapılan yasal düzenlemeleri uygulamaya yönelik olarak insani ve idari kapasitesini artırmakta ve AB yaklaşımına uygun olarak risk temelli önleyici denetimler gerçekleştirmektedir. İş Sağlığı ve Genel Müdürlüğü de, Türkiye çapında iş verenler ve işçiler için bilinç artırıcı faaliyetler gerçekleştirmektedir. Bakanlığın TV spotları, geniş çapta halkın bilinçlenmesi için ulusal kanallarda gösterilmektedir.

TBMM tarafından 4 Nisan 2015 tarihinde kabul edilen kanun paketi sayesinde İSG mevzuatı güçlendirilmiş, özellikle de madencilik sektöründeki ihlallere yönelik cezalar ağırlaştırılmıştır.



AB sosyal politikasının başlıca amaçlarından biri de daha yüksek kaliteli işlerin yaratılmasıdır. İş sağlığı ve güvenliği bu amaç için kilit bir rol oynar.



Güvenli ve sağlıklı bir çalışma ortamı iş kalitesinin temel bir unsurudur. İş yerinde daha yüksek güvenlik standartlarının olması, çalışanların daha düzgün çalışma şartlarına sahip olmasını ve ölümler de dahil olmak üzere iş kazalarının ve hastalıkların oluşma riskini asgari düzeye indirir. Sağlıklı çalışanlar, çalışmaya daha heveslidirler, daha fazla iş tatmini yaşarlar ve dolayısıyla üretkenliğe ve verimliliğe katkıları daha fazla olur.



Araştırmalar, yüksek sağlık ve güvenlik standartlarının işverenlere de daha fazla getiri sağladığını ve bu yüzden rekabetçiliklerini de artırdığını göstermektedir. Bu hem çalışanlar hem de işverenler için bir kazan- kazan durumu yaratmaktadır. Ayrıca, iş verenler ve çalışanlar arasında ortak bir güven tesis etmekte ve bu da sanayi ilişkileri açısından pozitif sonuçlar doğurmaktadır.



Türkiye’de mesleki sağlık ve güvenlik:

- Öncelikle, Türkiye’deki azalan ancak hala çok yüksek düzeyde olan kayıt dışı işler, tüm iş gücünün yararına olan düzenlemelerin önünde bir engel oluşturmaktadır. Yüksek miktarda taşeron kullanımı, düzenlemelerle uyumsuzluk riskini artıran ve dolayısıyla çalışma şartlarının bozulmasına sebep olan bir faktördür. Bu aynı zamanda mesleki kazaların yetersiz düzeyde bildirildiği ve dolayısıyla alınan önlemlerde boşluklar yaratan bir duruma sebep olmaktadır.
- İkincisi, iş verenler, işçilerini olası tehlike ve hastalıklardan korumaya yönelik sorumluluklarını yerine getirmeleri için eğitime tabi tutulmalıdır. Buna ek olarak işçiler de, iş yerindeki sağlık ve güvenlik yükümlülüklerini yerine getirmeleri için eğitimler almalı ve sorumlu kurumlar da ileri düzeyde teftişlerde bulunmalıdır.
- Türkiye’deki işçiler, iyileştirilmiş sendikal haklar ve sosyal diyalog yoluyla tüm olumsuz şartlara, tehlikelere ve risklere karşı daha iyi korunmalıdır. Türkiye’deki resmi istatistiklere göre özel sektörde çalışanların yalnızca % 10.5’i sendika üyesidir ve AB’nin aksine, kolektif çalışma anlaşmaları tarafından kapsanan işçi sayısının oranı daha düşüktür. Türkiye’de kamu çalışanlarının grev hakkı bulunmamaktadır. Bu yüzden işçi hakları konusunda pazarlığın yapılabileceği, bu hakların talep edilip savunulabileceği bir ortam, işçilerin yararına olacak şekilde tesis edilmemiştir.

Türkiye'de iş sağlığı ve güvenliği:



Türkiye'de yaygın görülen kayıt dışı çalışma olgusu, işgücünün yararına olan düzenlemelerin önünde bir engel oluşturmaktadır. Yüksek miktarda taşeron kullanımı, düzenlemelerle uyumsuzluk riskini artıran ve dolayısıyla çalışma şartlarının bozulmasına sebep olan bir faktördür. Bu aynı zamanda iş kazalarının yetersiz düzeyde bildirildiği ve dolayısıyla alınan önlemlerde boşluklar yaratan bir duruma sebep olmaktadır.

İşverenler, işçilerini olası tehlike ve hastalıklardan korumaya yönelik sorumluluklarını yerine getirmeleri için eğitime tabi tutmalıdır. Buna ek olarak işçiler de, işyerindeki sağlık ve güvenlik yükümlülüklerini yerine getirmeleri için eğitimler almalı ve sorumlu kurumlar da ileri düzeyde teftişlerde bulunmalıdır.

Türkiye'deki işçiler, iyileştirilmiş sendikal haklar ve sosyal diyalog yoluyla tüm olumsuz şartlara, tehlikelere ve risklere karşı daha iyi korunmalıdır. Türkiye'deki resmi istatistiklere göre özel sektörde çalışanların yalnızca % 10.5'i sendika üyesidir ve AB'nin aksine, toplu iş sözleşmeleri tarafından kapsanan işçi oranı daha düşüktür. Türkiye'de kamu çalışanlarının grev hakkı bulunmamaktadır. Bu yüzden çalışan hakları konusunda pazarlığın yapılabileceği, bu hakların talep edilip savunulabileceği bir ortam, işçilerin yararına olacak şekilde tam anlamıyla tesis edilmemiştir.

Mesleki öğretim ve eğitim yoluyla insan kaynakları gelişiminin desteklenmesi



Bu projenin amacı, sekiz Doğu ve Güneydoğu ilindeki yaşam boyu mesleki öğretim ve eğitim girişimlerinin güncellenmesi ve modernizasyonuyla insan kaynaklarının gelişimini desteklemektir.

Küçük ve orta ölçekli işletmeleri (KOBİ) temsil eden birliklerin ve yerel eğitim kurumlarının da katılımıyla, sekiz ildeki çalışma dünyasının gereksinimlerinin incelenmesi sonrasında, ekonominin sekiz sektörüne yönelik olarak, ilk yapılan ve sonradan devam eden öğretim ve eğitim programları tespit edilmiştir.

Daha sonra, Avrupa Yeterlilikler Çerçevesinin 5nci seviyesinde, bu sektöre uygun teknisyen eğitim kursları birkaç yüksek meslek okulunda pilot proje olarak uygulanmış ve daha sonra da 30 mesleki öğretim ve eğitim okulunda uygulanmaya başlamıştır.

Müfredatı ve ekipmanı güncelleştirici yönüyle yetişkinlere yönelik kamu eğitim merkezleri de bu noktada destek görmüştür.

Kayıtlı istihdamın desteklenmesi



Bu projenin genel amacı, Sosyal Güvenlik Kurumunun (SGK) kapasitesi güçlendirilerek kayıtlı istihdamın desteklenmesi ve ilgili kamu kurumları ve sosyal ortaklar arasındaki koordinasyonu güçlendirerek, daha iyi işlerin ve daha çok sosyal bağlılığın olduğu sürdürülebilir bir ekonomik büyümenin sağlanmasıdır.

Genelde GSMH'si ulusal ortalamasının % 75 altında olan ve kayıt dışı ekonominin yüksek olduğu 12 ilde uygulanan proje, SGK'nın ve sosyal ortakların kayıtlı istihdamı desteklemesine yardımcı olmuş ve SGK çalışanlarının eğitilmesi için bir eğitimci grubun kurulmasını ve bunların diğer kurumlarla koordinasyonunun iyileştirilmesini sağlamıştır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi (ÇASGEM) tarafından sunulan hizmetlerin iyileştirilmesi



Proje, AB sosyal politikası ve istihdam gereksinimlerine uygun olarak ÇASGEM'in, eğitimlerin ve pazarlama ve araştırmaların tasarımı, geliştirilmesi, sunulması ve değerlendirilmesine yönelik kapasitesini artırmaya yöneliktir.

Projenin ana bileşenleri, yeni modüllerin geliştirilmesi ve bunların sıklığının ve katılımcı sayısının artırılmasıyla ÇASGEM tarafından sunulan eğitimlerin kalitesinin iyileştirilmesi sonucunu doğuracaktır. Bu, halihazırda var olan eğitimcilere, kişisel ve mesleki becerilerini geliştirmeleri için ek eğitim verilmesini gerektirecektir. AB sosyal ve istihdam politikaları konusunda bilginin ve bilincin artırılmasına özellikle dikkat edilecektir.

İşverenlerin ve çalışanların küresel ekonomideki değişikliklere uyum yeteneğini artırmak



Değişen küresel ve ulusal şartlar ışığında, daha da sürdürülebilir bir ekonomik büyüme hedefinin parçası olan projenin amacı, KOBİ'lerin kapasitesinin güçlendirilmesi ve iş tabanlı becerilerle donatılarak işçilerin ve iş verenlerin kabiliyetlerinin artırılmasıdır. Buna ek olarak proje, ticaret ve sanayi odalarının eğitim ve danışmanlık kapasitelerinin artırılmasını hedeflemiştir.

Projenin faaliyetleri 15 büyüme merkezine odaklanmış ve ilk adım olarak çalışanlar ve iş verenler, çalışma piyasası uyumluluğu ve rekabetçiliğinin artırılmasına yönelik olarak daha fazla eğitim ve danışmanlık ihtiyacı olduğunun anlaşılması için bilinçlenme toplantılarına davet edilmiştir.

AB Bilgi Merkezleri;

Ankara Antalya Bursa Denizli Diyarbakır
Edirne Erzurum Eskişehir Gaziantep İstanbul
B.Ü. İstanbul M.Ü. İzmir Kayseri Kocaeli Konya
Mersin Samsun Sivas Şanlıurfa Trabzon Van

28 Nisan 2015'te

**İş Sağlığı ve
Güvenliği'ne ilişkin**

Seminerler

Konferanslar

Paneller

*Workshoplar ile sizlerle
buluşuyor.*

Bilgi için;



<http://www.avrupa.info.tr>



<http://www.facebook.com/EUinTurkey>

<http://www.twitter.com/eudelegationtur>



Avrupa Birliği
Türkiye Delegasyonu



Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu

Uğur Mumcu Cad. No:88, Kat: 4,
Gaziosmanpaşa Ankara - Türkiye
Telefon: (312) 459 87 00
Faks: (312) 446 67 37